

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Президента

Благодійної організації

«Я ДОПОМОЖУ»

від 18 квітня 2025 року №30/2025

Олександр ЗЛАТІН

ПОЛІТИКА

захисту вразливих категорій осіб у Благодійній організації «Я ДОПОМОЖУ»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця Політика захисту вразливих категорій осіб (далі – Політика) у Благодійній організації «Я ДОПОМОЖУ» (далі – Організація) визначає принципи, правила, стандарти та процедури захисту прав, гідності, безпеки та інтересів осіб, які належать до вразливих категорій, у діяльності Організації.

1.2. Політика є внутрішнім нормативним документом Організації та є обов'язковою для виконання всіма працівниками, членами органів управління, залученими спеціалістами, волонтерами, підрядниками, партнерами та іншими особами, які беруть участь у діяльності Організації або діють від її імені.

1.3. Політика розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Конвенції ООН про права дитини;
- Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- Закону України «Про соціальні послуги»;
- Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»;
- Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про протидію торгівлі людьми»;
- Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»;
- міжнародних гуманітарних стандартів (Sphere, Core Humanitarian Standard) та принципів захисту (Protection Principles);
- Статуту Організації, інших внутрішніх документів Організації та умов договорів з донорами.

1.4. Організація визнає, що особи, які належать до вразливих категорій, мають підвищений ризик зазнати шкоди, експлуатації, дискримінації чи насильства, і зобов'язується вживати всіх розумних заходів для їх захисту.

1.5. Метою Політики є:

- забезпечення захисту прав, гідності, безпеки та благополуччя вразливих категорій осіб;
- запобігання будь-яким формам шкоди, експлуатації, дискримінації та насильства щодо таких осіб;
- створення безпечного середовища під час надання благодійної та гуманітарної допомоги;
- забезпечення рівного доступу до допомоги без дискримінації;

– виконання вимог законодавства України, міжнародних стандартів та умов грантових угод.

1.6. У разі, якщо умовами грантової угоди або договору з донором встановлені більш суворі вимоги щодо захисту вразливих категорій осіб, застосовуються такі вимоги, якщо вони не суперечать законодавству України.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. У цій Політиці терміни вживаються у такому значенні:

Вразливі категорії осіб – особи або групи осіб, які через вік, стан здоров'я, інвалідність, соціальне становище, обставини переміщення, залежність від допомоги чи інші фактори мають підвищений ризик зазнати шкоди, експлуатації, дискримінації, насильства або обмеження доступу до допомоги.

До вразливих категорій, зокрема, належать:

- діти (особи віком до 18 років), у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з інвалідністю;
- особи з інвалідністю;
- особи похилого віку (особливо ті, хто потребує стороннього догляду);
- внутрішньо переміщені особи (ВПО);
- особи, які постраждали від війни, насильства, торгівлі людьми або стихійних лих;
- особи, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- вагітні жінки та жінки з маленькими дітьми;
- інші особи, які з об'єктивних причин мають підвищений ризик зазнати шкоди під час отримання допомоги.

Захист (safeguarding) – комплекс заходів, спрямованих на запобігання шкоді, експлуатації, насильству та дискримінації щодо вразливих категорій осіб, а також на забезпечення безпечного реагування у разі виникнення таких ризиків.

Шкода – будь-яка фізична, психологічна, сексуальна, економічна чи інша шкода, завдана особі внаслідок дій або бездіяльності суб'єктів Політики чи третіх осіб у зв'язку з діяльністю Організації.

Бенефіціар – фізична особа, яка отримує або має право отримувати благодійну допомогу, гуманітарну допомогу чи інші послуги від Організації.

Суб'єкт Політики – працівник, член органу управління, залучений спеціаліст, волонтер, підрядник, партнер або інша особа, на яку поширюється дія цієї Політики.

Найкращі інтереси дитини – принцип, згідно з яким при прийнятті будь-яких рішень, що стосуються дитини, першочергово враховуються її права, безпека, благополуччя та розвиток.

3. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

3.1. Політика поширюється на всіх суб'єктів Політики незалежно від посади, статусу, характеру відносин з Організацією та місця виконання обов'язків.

3.2. Політика застосовується до всіх видів діяльності Організації, пов'язаних з наданням допомоги, взаємодією з бенефіціарами, збором і обробкою персональних даних, організацією заходів, логістикою, закупівлями та будь-якими іншими діями, що можуть вплинути на вразливі категорії осіб.

3.3. Політика доповнює інші внутрішні документи Організації, зокрема Політику запобігання та протидії сексуальній експлуатації, сексуальному насильству та домаганням, Політику запобігання та протидії корупції та Політику запобігання і врегулювання конфлікту інтересів.

4. ПРИНЦИПИ

4.1. Організація та всі суб'єкти Політики керуються такими принципами:

- 1) «не нашкодь» (Do No Harm) – будь-які дії Організації не повинні спричиняти шкоду бенефіціарам;
- 2) пріоритет найкращих інтересів дитини;
- 3) повага до гідності, прав і свобод кожної особи;
- 4) недискримінація та рівний доступ до допомоги;
- 5) конфіденційність та захист персональних даних;
- 6) участь і врахування думки бенефіціарів (наскільки це можливо);
- 7) підзвітність та прозорість;
- 8) пріоритет безпеки постраждалої особи;
- 9) невідворотність відповідальності за порушення.

5. ЗАГАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ПОЛІТИКИ

5.1. Усі суб'єкти Політики зобов'язані:

- 1) ставитися до бенефіціарів з повагою, гідністю та без дискримінації;
- 2) забезпечувати безпеку та захист вразливих категорій осіб під час надання допомоги;
- 3) не допускати будь-яких форм експлуатації, насильства, приниження чи зловживання становищем;
- 4) дотримуватися конфіденційності персональних даних бенефіціарів;
- 5) негайно повідомляти про будь-які відомі факти або обґрунтовані підозри щодо шкоди, експлуатації чи насильства щодо вразливих осіб;
- 6) не використовувати службове становище чи доступ до ресурсів Організації для особистої вигоди за рахунок бенефіціарів;
- 7) сприяти створенню безпечного та інклюзивного середовища.

5.2. Суб'єктам Політики категорично забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть завдати шкоди вразливим категоріям осіб, включаючи, але не обмежуючись, фізичне, психологічне, сексуальне чи економічне насильство, дискримінацію, експлуатацію, примус, зловживання довірою чи службовим становищем.

6. ЗАХИСТ ДІТЕЙ

6.1. Організація дотримується принципу найкращих інтересів дитини у всіх рішеннях і діях, що стосуються дітей.

6.2. Суб'єктам Політики забороняється:

- 1) вчиняти будь-які дії сексуального характеру щодо дітей (незалежно від згоди);
- 2) застосовувати фізичне покарання, приниження чи будь-яке насильство щодо дітей;
- 3) перебувати наодинці з дитиною в закритому приміщенні без присутності іншої дорослої особи (за винятком випадків, прямо передбачених внутрішніми процедурами);
- 4) фотографувати або знімати дітей без письмової згоди законного представника (або самої дитини з урахуванням її віку та зрілості) та без дотримання правил конфіденційності;
- 5) використовувати зображення дітей у спосіб, що може їх ідентифікувати, принизити або поставити під загрозу.

6.3. У разі виявлення дитини, яка перебуває в небезпеці або потребує захисту, суб'єкт Політики зобов'язаний негайно повідомити відповідальну особу Організації та, за необхідності, уповноважені державні органи (службу у справах дітей, поліцію, органи опіки).

7. ЗАХИСТ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ

7.1. Організація забезпечує рівний доступ до допомоги для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку, враховуючи їхні особливі потреби.

7.2. Суб'єктам Політики забороняється:

- 1) дискримінувати осіб з інвалідністю чи осіб похилого віку;

- 2) використовувати їхню вразливість для отримання особистої вигоди;
- 3) ігнорувати їхні особливі потреби під час надання допомоги;
- 4) вчиняти будь-які дії, що принижують гідність або обмежують права таких осіб.

7.3. За можливості Організація вживає заходів для забезпечення фізичної доступності місць надання допомоги та адаптації процедур до потреб осіб з інвалідністю.

8. ЗАХИСТ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ІНШИХ ВРАЗЛИВИХ ГРУП

8.1. При роботі з внутрішньо переміщеними особами, особами, які постраждали від війни чи насильства, Організація забезпечує:

- конфіденційність інформації про місцезнаходження та обставини особи;
- недопущення повторної травматизації;
- рівний і недискримінаційний доступ до допомоги;
- повагу до культурних, релігійних та особистих особливостей.

8.2. Організація не допускає використання гуманітарної допомоги як засобу тиску, примусу чи отримання будь-якої неправомірної вигоди від бенефіціарів.

9. ОБРОБКА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ТА ЗОБРАЖЕНЬ

9.1. Збір, зберігання, використання та поширення персональних даних бенефіціарів здійснюється виключно в обсязі, необхідному для надання допомоги, з дотриманням законодавства про захист персональних даних.

9.2. Фотографування, відеозйомка та використання зображень бенефіціарів (особливо дітей та інших вразливих осіб) допускається лише за наявності інформованої згоди та з дотриманням принципів конфіденційності і гідності.

9.3. Забороняється публікувати інформацію, яка дозволяє ідентифікувати вразливу особу та може поставити її під загрозу.

10. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ

10.1. Кожен суб'єкт Політики, а також будь-яка інша особа має право і зобов'язаний повідомляти про відомі факти або обґрунтовані підозри щодо шкоди, експлуатації, насильства, дискримінації чи інших порушень цієї Політики щодо вразливих категорій осіб.

10.2. Повідомлення може бути подане:

- письмово на ім'я Президента Організації;
- електронною поштою на офіційну адресу Організації;
- через спеціальний канал повідомлень (за наявності);
- іншим способом, що забезпечує фіксацію повідомлення.

10.3. Повідомлення може бути анонімним. Анонімні повідомлення розглядаються, якщо вони містять конкретну інформацію, достатню для перевірки.

10.4. Організація гарантує захист осіб, які добросовісно повідомили про можливе порушення (викривачів), а також постраждалих осіб. Забороняється будь-яке переслідування, дискримінація чи інший негативний вплив на таких осіб.

10.5. Завідомо неправдиве повідомлення з метою наклепу може бути підставою для притягнення до відповідальності.

11. РЕАГУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ

11.1. Президент Організації або уповноважена ним особа організовує перевірку повідомлення у найкоротші можливі строки з дотриманням принципів конфіденційності, неупередженості та пріоритету безпеки постраждалої особи.

11.2. За результатами перевірки можуть бути вжиті такі заходи:

- проведення внутрішньої службової перевірки;

- притягнення винних осіб до дисциплінарної, матеріальної чи іншої відповідальності;
- звернення до правоохоронних органів та/або органів опіки і піклування;
- надання підтримки постраждалій особі (у межах можливостей Організації);
- розірвання відносин з винною особою;
- удосконалення внутрішніх процедур для усунення ризиків.

11.3. Інформація про перевірку та її результати зберігається конфіденційно.

12. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

12.1. Особи, винні у порушенні цієї Політики, несуть відповідальність відповідно до законодавства України, Статуту Організації, трудових договорів (контрактів), цивільно-правових договорів та інших внутрішніх документів.

12.2. Залежно від характеру порушення може наставати дисциплінарна, матеріальна, адміністративна або кримінальна відповідальність.

12.3. Застосування заходів відповідальності не звільняє особу від обов'язку відшкодувати завдану шкоду.

13. ОЗНАЙОМЛЕННЯ ТА НАВЧАННЯ

13.1. Усі суб'єкти Політики ознайомлюються з цією Політикою під підпис.

13.2. Організація забезпечує інформування та навчання працівників і волонтерів щодо вимог цієї Політики, розпізнавання ризиків для вразливих категорій осіб та порядку повідомлення про порушення.

14. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

14.1. Ця Політика набирає чинності з дня її затвердження наказом Президента Організації, якщо інше не встановлено наказом.

14.2. Зміни та доповнення до цієї Політики затверджуються в порядку, встановленому для її затвердження.

14.3. У разі зміни законодавства України положення цієї Політики застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству, до моменту внесення відповідних змін.

14.4. Питання, не врегульовані цією Політикою, вирішуються відповідно до законодавства України, Статуту Організації та інших внутрішніх документів.

14.5. Контроль за виконанням цієї Політики покладається на Президента Благодійної організації «Я ДОПОМОЖУ» або визначену ним відповідальну особу.